

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJSEMU
SLOVENSKEMU
DNEVNiku V OHIO

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXX. — LETO XXX.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), DECEMBER 22, 1947

STEVLKA (NUMBER) 248

Novi grobovi

MARIJA SKRLJ

V soboto večer je po dolgi bolezni preminila v St. Luke's bolnišnici Marija Skrlj, rojena Peruzin, stara 42 let. Stanovala je na 5095 Turney Rd., Garfield Heights. Doma je bila iz Dolnjega Zemona pri Ilirske Bistrici, odkoder je prišla v Ameriko pred 18 leti. Bila je aktivna pri Gospodinjskem klubu SDD na Prince Ave., članica podr. št. 47 SZZ in društva Naš dom št. 50 SDZ. Tukaj zavuča soproga Franka, ki vodi čevljarsko podjetje, hčeri Elsie in Mrs. Mary Turkovich, brata Josepha v Argentini, v starem kraju pa mater Marijo, brata Franka, sestri Anico Baso in Nado Koren, tetu Josephine Baučič in strica Joe Batista. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9. uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda v cerkev sv. Terezije na Granger Rd., Garfield Heights ob 9:30 in nato na pokopališče Calvary.

JOHN F. GODEC

Snoči ob 11. uri je preminil na svojem domu John F. Godec, star 42 let, stanovanec na 6907 St. Clair Ave. Pogreb se bo vršil iz Zakrajskega pogrebnega zavoda. Podrobnosti bomo poročali jutri.

GERTRUDE KREINER

V Glenville bolnišnici je danes zjutraj ob 5:40 umrla poznana Gertrude Kreiner, rojena Šober, stara 82 let. Stanovala je na 1197 E. 61 St. Tukaj zavuča vnuka Frank Skoda in Mrs. Alice Sternen, štiri pravnike: Franka ml. in Charlotte Skoda ter Edwarda in Roberta Sternen, in več drugih sorodnikov. Rojena je bila v Lozinu pri Kočevju, kjer zavuča sestro Rezo, staro 90 let. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob 9. uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato na Calvary pokopališče.

Domače vesti

V bolnišnici

V Women's bolnišnici se nahaja Mrs. Anna Laznik iz 16409 Trafalgar Ave. Prijateljice jo lahko obišejo, mi ji pa želimo skorajšnje okrevanje!

Vile rojenice

Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Rudolph Jelerčič, ki vodi cvetličarno na Waterloo Rd., in pustile za božično darilo zalo hčerkico. Mada mati, katere deklisko ime je bilo Olga Novak, in dete se nahaja v Lakeside bolnišnici, kjer se dobro počutita. Tako sta postala poznana Mr. in Mrs. Frank Jelerčič zoper stari oče in stara mama. Naše čestitke!

Prestala operacijo

Mrs. Josephine Podboy iz 15250 Lake Shore Blvd. je v petek srečno prestala operacijo v Hanna House Lakeside bolnišnici. Obiski so sedaj dovoljeni. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

FASISTI NAPADAJO
V TRSTU JUGOSLOVANE

TRST, 21. dec.—Na udeležnički nekega jugoslovenskega shoda so neznani napadalci vrgli štiri ročne granate. Devet oseb je bil ranjenih.

V zvezi z napadom niso bile izvršene nobene aretacije.

Mir nemogoč, dokler se Evropa ne postavi na noge

Izjalovitev londonske konference pustila položaj neizprenjen, je poročal Marshall v radijskem govoru

WASHINGTON, 21. dec.—Državni tajnik George Marshall je v petkovem radijskem govoru rekel, da v Evropi obstaja politična praznina (vacuum), in da dokler se ista ne zadeba z gospodarskim ozdravljenjem Evrope, ne izgleda, da bi se moglo s pogodbami na papirju zajamčiti trajen mir.

Državni tajnik je v poročilu glede razbitja londonske konference zunanjih ministrov dejal, da je razlika v gledanju na položaj Evrope med zapadnimi silami in Rusijo jasno začrtana.

"Bojim se, da je vsak sporazum nemogoč," je rekel Marshall, "dokler prihodnji meseci ne pokažejo, da li civilizacija Evrope poseda dovolj življenjske sile, da se dvigne nad uničevalne posledice vojne in se zopet uveljavlja kot zdravo občetvo."

Razlika v mišljenu med zapadom in Sovjetsko zvezo

"Predstavniki Sovjetske zvezne voditelji komunistične stranke odprto prerokejo, da se to okrevanje ne bo izvršilo. Mi na drugi strani pa smo uverjeni v obnovno zapadne civilizacije z njenimi svobodčinami."

"Dokler ne bodo rezultati te borbe postali očitno jasni, bo zelo težavno priti celo do kakega sporazuma na papirju ali mirovne pogodbe."

Marshall se je vrnil iz Londona v petek zjutraj. Na zrakoplovu ga je čakal predsednik Truman, ki ga je pohvalil za njegovo delo v Londonu. S predsednikom so bili tudi ostali člani njegovega kabineta.

Marshall je v radijskem poročilu ameriškemu ljudstvu povedal, da se mora evropska situacija "stabilizirati."

Eden poglavitnih vzrokov za izjalovitev konference

Marshall je navedel več vzrokov za izjalovitev konference, potem pa dostavil, da eden izmed poglavitnih je bil, ker ni Rusija pod nobenim pogojem hotela pristati na to, da bi zmanjšala svojo kontrolo nad vzhodno Nemčijo.

"Na seji se ni ničesar pridobil, razen da so postali obrisi problema in ovire mnogo jasniji," je dejal državni tajnik. "Ob tem času nam torej ni mogoče videti, kdaj bo prišlo do zedinjenja Nemčije. Mi moramo storiti največ, kar moremo v ozemljiju, kjer obstaja naš vpliv."

Marshall je dal jasno razumeti, da se bo formalen mir v Evropi najhitreje sklenil, ako bo uspel ameriški program za pomoč zapadni Evropi. Tako pa po njegovem povratku je šel na kabinetno sejo v Beli hiši, na kateri je poročal o tem, kar bo rekel v svojem radijskem govoru.

Vzhodna Nemčija popolnoma odvisna na Sovjetsko zvezo

Opisuječ sovjetsko kontrolo vzhodne Nemčije, je državni tajnik dejal, da Rusi jemijo vojno odškodnino iz tekoče nemške produkcije in da je Rusija "pod krinko reparacij zasegla velike lastnine in iz njih ustvarila gigantičen monopol, ki obsegajo večji del industrije v omenjeni zoni."

"To je prineslo monopolistič-

no kontrolo nad gospodarskim in političnim življenjem vzhodne Nemčije," je dejal Marshall, "katera je spremila omenjeno pokrajino več kot popolnoma odvisno na Sovjetsko zvezo.

Državni tajnik je v pojasmu, zakaj je zavrgel rusko zahtevo za vojno odškodnino iz tekoče produkcije dejal, da bi tak sporazum "razširil tako obsolutno kontrolo nad bodočim gospodarskim življenjem vse Nemčije."

ITALIJANSKE LADJE
BODO RAZDELJENE

RIM, 21. dec.—Časopis "Giornale della Sera" je včeraj priobčil seznam italijanskih ladij, za katere so zavezniški mornariški veščaki odločili, da jih mora Italija izročiti posameznim bivšim zavezniškim državam.

Rusija, Francija, Jugoslavija, Grčija in Nizozemska bodo dobile 97 bojničnih ladij.

Dve bojni ladji, "Italia" in "Vittorio Veneto," ki sta bili določeni za Zedinjene države in Anglijo, toda sta se jih obe deželi odrekli, bo Italija uporabila za staro šaro.

STALIN JE STAR 68 LET

LONDON, 21. dec.—Sovjetski premier Stalin je danes obhajal svoj 68 rojstni dan. Na njegovo željo niso moskovski časopisi ničesar omenili o njegovem rojstnem dnevu.

FAŠISTI V TRSTU
NAPADLI UREDNISTVO

TRST, 18. dec.—V uredništvo italijanskega tržaškega časopisa "Progresso" so "neznanii" napadalci vrgli dve ročni bombe.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

Češkoslovaška ima žensko za ministra industrije

PRAGA, 21. dec.—Imenovanje 50 let stare Ludmile Jankovcovne za češkoslovaškega ministra industrije je v ženskih političnih krogih vzbudilo nemalo zavisti.

Izgleda, da bodo komunistične poslanke zahtevali svojega ženskega ministra, tako da bo njih ugled soglašal s social-demokratinami, katerim pripada novi minister.

V češkoslovaškem parlamentu je sedaj 25 poslank: 13 komunistov, 6 št. socialistov, 6 št. socialne demokratije, dočim imata ljudska stranka in slovaške demokratske stranke vsaka po eno.

Ludmila Jankovcovna je voda. Njenega moža so za časa okupacije ubili nacisti. V Češki je poskušala poučevati, pozneje

ZARES IZBORNI POGOJI
AMPAK DOBITI SE JIH
NE MORE VSAK DAN!

Kakor poroča new-yorski dnevnik PM iz Washingtona, se v Marshallovem načrtu za pomoč zapadni Evropi ni pozabilo na privatno podjetništvo.

Pri proučitvi načrta, katerega je predsednik Truman predložil kongresu, je bilo namebre odkrito, da vsebuje točko, po kateri naj bi Zedinjene države za dobo 14 let dale polemo jamstvo vsem privatnim ameriškim investicijam v zapadni Evropi do 5 odstotkov skupne vseote, ki jo predvideva Marshallov načrt.

To pomeni, da ako bo kongres odobril polno vsto 17 milijard dolarjev, bo vladu dovoljeno jamčiti privatnim interesom investicijo v znesku 850 milijonov dolarjev, katera vsota bo plačana do zadnjega centa iz zvezne zakladnice, aka bi investicija propadla.

To jamstvo ima veljati za vse investicije ameriških korporacij ali inozemskih korporacij, v katerih so Amerikanci finančno zainteresirani.

PAPEŽ PRAVI DA
RAZREDNO SOVRAŠTVO
OGROZA SVET

VATIKAN, 21. dec.—Papež XII. je v soboto v svoji encikliki "Optatissima Pax" ostro napadel tiste "agitatorje," ki hujskajo človeka proti človeku in izjavil, da razredno sovraštvo ogroža temelje raznih dežel.

Enciklika je delno naperjena proti italijanskim in francoskim komunistom. Papež ni imenoval nobene stranke, toda bilo je jasno, katere je imel v mislih, ko je dejal:

"Tisti, ki s premišljenim načrtom brez pomislov dvigajo maso, in jo podžigajo na vstajo, vrenje in napade proti svobodi ostalih, brez dvoma tega ne delajo, da olajšajo bodo ljudstev, ampak nasprotno, da jo še večajo in izvajajo skrajno uničenje."

Naznanja se tudi, da bo papež odgovoril na čestitke kolegija kardinalov s posebnim govorom, ki bo oddajan potom vatikanskega radio postaje 24. decembra.

300 OTROK ZMRZNIL
V SANGHAJU

SANGHAJ, 21. dec.—Od preteklega torka je na ulicah Sanghaja zmrznilo 300 otrok, pravijo mestni uradniki.

Levičarji so priredili tudi shod zvezne kmetov in poljedelskih delavcev v Bolonji z namenom, da pokažejo svojo moč v vrstah kmetov.

V INDII SO ZOPET
IZBRUHNILI NEMIRI

BOMBAY, 21. dec.—Danes so bile ubite štiri osebe v nemirih, ki so izbruhnili v južnem delu Bombaja med Hinduci in Muslimani.

pa je bila prisiljena, da je za časa okupacije delala v tovarni. Navzlič težkim skušnjem je s svojim 14 let starim sinom preživelu okupacijo.

Na položaju ministra industrije je Jankovcovna zavzela mesto Bohumila Lausmana, ki je bil pred kratkim imenovan za predsednika social-demokratske stranke in je podal ostavko. Njena naloga bo, da nadzoruje izvedbo dve-letnega vladnega

V Belgradu so 7
menihov obsodili
na prisilno delo

BEOGRAD, 21. dec.—Beograjski časopis "Borba" poroča, da je sedem menihov bilo obsojenih na prisilno delo od šest mesecev do šest let zaradi sodelovanja pri zaroti proti jugoslovenski vladi.

Menihov so bili obsojeni, da so organizirali podtalno organizacijo, ki je pomagala ustaškim in četniškim vojnim zločincem pri begu iz Jugoslavije. Obsojeni so bili tudi, da so za neko tujo silo zbirali podatke politične in ekonomske narave.

Od obsojenih je bila oproščena vsake krive redovnica Brigitte Dvorak.

"Borba" pravi, da je glavni obsojenec Tavčari, župnik v bližini Ljubljane, imel tesne zveze z menihom Modestom Martinčem iz Zagreba, ki je bil eden od obsojenih zaravnih proti obravnavi proti nadškofu Stepincu.

V Italiji se je
vrnilo na delo
300,000 delavcev

RIM, 21. dec.—Stavka kakih 300,000 delavcev, ki so uposleni v živčni industriji, je po 48 urah končala. Trgovine so zopet odprte, tako da bodo Italijani mogli za božič kupiti potreben življenje.

Iz urada ministrstva za delo so izjavili, da so se delavci uposleni v trgovinah, mlinih in tovarnah spagetijev vrnili na delo potem, ko jim je vlad obljubila zvišanje plač.

V uradni izjavil je rečeno, da je minister za delo Amintore Fanfana sklenil sporazum za preklic stavke s predstavniki Delavske konfederacije po pogajanjih, ki so trajala cel dan.

Stavka živčnih delavcev je bila napovedana, kot del splošne kampanje proti de Gasperijevi vladi.

Socijalistični voditelj napada Trumanova doktrino

Socialistični voditelj Pietro Nenni je v Avezzani na delavskem shodu izjavil, da Trumanova doktrina želi iz sredozemskih držav ustvariti postojanke bodočega konflikta med vzhodom in zapadom.

"Ako bo Italija popustila tej politiki, bo postala bojišče tretje svetovne vojne," je dejal Nenni.

Levičarji so priredili tudi shod zvezne kmetov in poljedelskih delavcev v Bolonji z namenom, da pokažejo svojo moč v vrstah kmetov.

Krepak odgovor!

Na včerajšnji letni društva Ribnica, št. 12 SDZ je bila zavzema prošnja odbora za pomoč beguncem, nato pa je član

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

POSLANSTVO RESNICE

Resnica se izreči mora
brez straha graje in ukora!

Simon Gregorčič

V večjem delu ameriškega tiska že dve leti zaskrbljeni komentatorji, časnikarji in poklicni lažnivci pišejo zavajalne članke o novi Jugoslaviji, potvarjajo dejstva in se poslužujejo najbolj hinavske taktike obrekovanja, ki bi služila na čast samemu Goebbelsu. Neki nepoučeni Američan, ki dan za dnevom čita te proizvode laži in potvarjanje dejstev, si novo Jugoslavijo ne more predstavljati na noben drugi način, kot pa deželo, v kateri brez vsakih razlogov pobijajo duhovnike in častite sestre, začigajo cerkve in zatirajo versko svobodo, ter brez vsakega usmiljenja čistijo "politično opozicijo." Veliki del ameriškega tiska, danes predstavlja ameriški javnosti to novo Jugoslavijo, kot deželo, ki se pripravlja na agresivno vojno proti Zedinjenim državam!

"Laž ne ubija s kolom, ali plazi se po žilah kakor strup, počasi in oprezzo, ne opazi se, kako deluje," je zapisal Cankar v svojem delu "Za narodov blagor." To je posebno velika resnica, ako se pomici, da se ta velika laž o novi Jugoslaviji plazi po žilah ameriškega javnega mnenja kakor strup in da to javno mnenje sploh ne opaža kako deluje.

Na vseh področjih našega ameriškega življenja je nova Jugoslavija postala sinonim za vse, ker je na svetu najhujšega. Saj je preteklo pomlad neka privatna organizacija pri svoji kampanji za ukinitev racioniranja sladkorja zapisala, da se ameriški "sladkor pošilja celo v Jugoslavijo." Poudarila je "celo v Jugoslavijo" iz razloga, ker je racunala na ta zastrupljeni sentiment javnosti. Te peticije so mesece in visele v trgovinah, gostilnah, barih itd. Ni bilo zapisano, da se sladkor pošilja v Španijo, Italijo in Nemčijo, za katere dežele ta isti ameriški tisk, ki se ukvarja z obrekovanjem nove Jugoslavije, poskuša ustvariti čut naklonjenosti, sočustvovanja in prijateljstva.

Vsled tega je potrebno, da se resnica o novi Jugoslaviji še bolj poudarja in da se objektivno in brez predvodov piše tisto, kar je; da se poročajo dejstva takšna, kot so. To je seveda zelo težko in nepopularno. Tisti, ki fanatično širijo laži o novi Jugoslaviji, z istim gorečim fanatizmom sovražijo resnico o njej.

V ameriškem tisku je bilo in še bo dosti govora o slučaju zagrebškega nadškofa Stepinca. Seveda ameriški tisk ne obravnava ta slučaj s stališča dejstev, ampak s stališča zvez s slučajem Stepinca. (Prva je zapisnik z obravnave predvodov. Dve debeli knjige sta bili tiskani v Zagrebu v proti Lisaku, Stepincu, Šaliču in družini, ustaško-križarski zločinci in tistimi, ko so jim pomagali. Druga pa je knjiga dokumentov o protiljudskem delovanju enega dela katoliškega klera.)

Tisti, ki želi objektivno razmotrovati o slučaju Stepinca, ne more enostavno prezreti 1,000 strani obsegajoče dokumente, dokaze in fotografiske posnetke, ki pričajo proti Stepincu. Objektivno poročati o tem slučaju "ne pomeni, da se mora podati enostransko sliko zadeve in napadati novo Jugoslavijo, ker je obsodila Stepinca, ampak je potrebno poročati s kakšnimi dokazi se je proti Stepincu nastopilo.

Po svojih spletkah, obrekovanjih in lažeh že dobro znana A. D. nas vedno obtožuje, da drvimo "za Titom," ker podajamo baš takšna dejstva in ker želimo, da bi vse bilo razsvetljeno tudi z druge strani. Ni potrebno posebej poudarjati, da to ne pomeni "drveti za Titom," ampak pomeni podajati resnico brez ozira koga bo udarila. Nam na primer ne more biti vseeno ako A. D. poroča, da je na primer sarajevski nadškof Šarić "odličen katoliški pesnik." S tem si citatelj še ni dobil pravilno predstavo tega "odličnega katoliškega pesnika," ampak le enostransko. Toda, aki bi mi brez kakršnih koli komentarjev priobčili par "pesniških" del "odličnega katoliškega pesnika," bi nas A. D. zopet napadal, da "drvimo za Titom." Kajti dejstvo je, da je Šarić pisal znamenito odo "Poglavniku" (znanemu hrvaškemu morilcu), v kateri opeva slavo temu največjemu zločincu v zgodovini sveta in med ostalim pravi: "Doktor Ante Pavelič ime draga—Ima u njem Hrvatska svoje blago!" Ni samo naslov "pesnik," ki iz Šariča ustvarja "odličnega katoliškega pesnika," ampak so to njegova dela, njegove pesmi.

Omenili smo le par primerov za dokaz, da lažnivi obre-

VERA V JUGOSLAVIJI

Poročilo o razgovorih s katoliškimi, pravoslavnimi, muslimanskimi, judovskimi in protestantskimi voditelji in o preiskavah s pomočjo verskih zavodov ter dokumentov

To poročilo je sestavilo sedem ameriških protestantskih duhovnikov in urednikov verskih listov, ki so obiskali Jugoslavijo poleti 1947.

(Nadaljevanje)

Teh mož nismo povpraševali le o njihovih lastnih verskih skupinah, temveč tudi o drugih—o metodistih, baptistih, nazarencih, adventistih, sedmaga dne, o pričah Jehove in Salvation army. Vse te skupine so vršile svoje delo—baptisti imajo svoje stojnice s tiskovinami na cestnih vogalih. Kjer koli imajo opraviti s poslopji, ki so bila poškodovana v vojni, ali v sličnih izrednih slučajih, so dobili pomoč ali obljubo za pomoč od države. To pomoč izvaja komisija za verske zadeve vsake posamezne republike, katera sestoji iz predstavnikov glavnih verskih skupin v tistem okolišu. Ustava določa, da se dokončno ustanovi še federalna komisija za verske zadeve, toda doslej še ni bila imenovana ali izvoljena.

Vsi tisti, s katerimi smo govorili, so pričali o pravi enakopravnosti vseh verskih skupin v Jugoslaviji. Posebno protestanti so hvalili svoj sedanji položaj kot vidno izboljšanje; v preteklosti so bili majhna manjšina, obkoljeni na Hrváškem in v Sloveniji od katoličanov, v Sovjetski zvezni.

Judje, s katerimi se je med vojno postopal zelo žalostno in kojih sedanja stanje je še vedno vredno usmiljenja, so pripovedovali z zaupanjem o svojem položaju pod novo vlado.

Na koncu poslovilne večerje v Beogradu je dr. Shipler naprošil rabinca Benziona Levija, pomognega predsednika judovske kongregacije, ki je bil tudi gost na večerji, ce bi napisal poslancu svojim judovskim prijateljem v Ameriki, kar bi urednik revije *The Churchman* ponesele nazaj v svojo domovino. Takoj je pristal na to in napisal:

"Kot predstavnika Judov v Jugoslaviji me veseli, da mi je mogoče poslati svoje pozdrave vsem našim prijateljem v Ameriki z željo, da bi nadaljevali z vsemi našimi močmi z delom za dobrobit človeške družbe, za boljše odnosje med vsemi ljudmi, ki so dobre volje, ter za trajni mir med narodi."

Predvojno so katoličani včasih zatirali evangelijske cerkve, sedaj pa vladajo verska svoboda."

Govoril je o potrebah knjig in cerkvih oblačil. Obiskali smo njegovo cerkev in se priklonili v molitvi, ko je dr. Trexler, luteranski član naše skupine, prosil božjega blagoslova za vse člane kongregacije.

Pastor Popp je izrazil svojo izpovedi so nam povedali, da jim vladajo nudi direktno finančno pomoč na različne načine. Katoličke škofije oblačajo podporo za popravila katedral in cerkv, ki so utrpele škodo med vojno. Ljudski odbor v Dubrovniku je ravnonakor odobril 1,000.000 dinarjev za popravila in izboljšanje katoliških cerkev v tem starodavnem turističnem mestu; judovski kongregaciji v Zagrebu je obliknjena pomoč za izgradnjo sinagog in nadomestilo lepega starega poslopja, ki so ga Nemci med okupacijo porušili; luteranski pastor pa prejema že prej omenjeno finančno pomoč za potne stroške počega plače, ki mu jo plačujejo njena kongregacija.

Verske vodje smo izpravljali mnogih točkah in se zadovoljili, da so sodne obravnave proti posameznim duhovnikom ali menihom, ki so se vrstile, bili le posamezni slučaji, ki so se tiskali sodelovanja s sovražnikom ali činov sabotaže. Na noben način ne predstavljajo preganjanje verskih skupin. Nasprotno—srečali smo duhovnike, ki so med nemško in italijansko okupacijo vršili svoje dolžnosti in bi se lahko smatrali za "manjše kolaboratorje."

Zadela jih ni nikakšna kazenska oblasti same so odprtih potrdile. Monsignor Ritig je povedal naravnost, da je "... vladu nastopila le proti glavnim sodelovalcem."

(Dalje prihodnjic)

Drugi, s katerimi smo imeli pogovore, sta bila katoliška duhovnica dr. S. Cankar, predsednik verske komisije Slovenije, ter župnik Franc Finžgar, slovenski pisatelj; tudi franciškan p. Bono Ostojić, član verske komisije za Bosno-Hercegovino, ki je rekel:

"Kot predstavniki ameriških cerkva vi ljubite svobojo. Povedati želim, da ljubi svobojo ravno tako ali še bolj tudi jugoslovansko ljudstvo. Zedinjene države so nam veliko pomagale v borbi, v kateri smo si priborili za svobojo in hočemo jo braniti za vsako ceno. Ponesite to sporočilo v Ameriko."

(Opomba: Žal nam je, da ni bilo mogoče imeti sestanke s škofom Hurleyjem, zastopnikom Vatikana v Jugoslaviji. Ko smo telefonirali njegovemu tajniku za avdijenco, nam je sporočil, da škofa ni doma).

Naš namen ni bil, da bi izrazili sodbo o politični obliki ali o socialni politiki nove jugoslovanske vlade, toda ker se duhovska zbornice dežele so sprejele zakonodajo, ki ščiti civilne pravice in omogočuje zapostavljanje na javnih sejih in sestankih se razpravlja o tem predmetu, ki se ni zdel posebno važen v zgodnjih devetstotidesetih; mesta in občine širok dežele so vzpostavljene in organizirane obrede, ki se bavijo z vprašanjem človeških odnosov; in število organizacij, katerih izrecen namen je odpraviti zapostavljanje in predstavljati, ki ločijo plemenske, narodnosti in verske skupine, se z vsakim dnem veča. Ali treba je še nekaj drugačega, nekaj kar bi seglo do srca in vesti, kar bi Američanom dan?

Na cesti med Zagrebom in jetnišnico Lepoglava, kamor smo šli na obisk k nadškofu Stepincu, smo srečali kmečko cerkveno procesijo, ki se je pomaknila ob deželnih cest. Na čelu procesije so nosili velik križ in vitezovski ščit. Nazaigrade po drugi cesti smo naleteli na stotine kmetov, ki so potovali peš ali z vozovi, večinoma praznično oblečeni. Kasneje smo zvedeli, da romajo velike skupine na največjo hrvaško božjo pot k Materi Božji na Bistrigu, ki je svoje vrste jugoslovanski Lurd ali pa St. Anne de Beaupre—kjer smo se zamudili nadeno uro.

Na trgu sredi vasi, kjer stoji lepa s kapelicami obdana cerkev, je bilo na tucate stojnic; tu so bili naprodaj verski okrasni, molitveni predmeti, igrače ter okrepila. Okrog teh so bili vrtljaki (ringelšpil) in mehanične naprave za zabavjanje. Zdela se je kot na ameriškem pouličnem bazaru.

Ko smo bili v Zagrebu nastanjeni v hotelu Esplanade—ki ga lastuje in obratuje država—smo govorili z nekaterimi izmed 70 ali več srbskih pravoslavnih duhovnikov iz vseh krajev hrvaške republike, ki so prišli tja na poslovilni upravičen do svoje človeške dostojnosti, pa naj bo protestant, katolik, žid, črnec, domaćin ali drugorodec — treba bi nam bilo nekaj, kar bi pred našimi očmi posebilo človeško degradacijo izvirajočo iz predvodov.

In mnogo Američanov bo našlo morda to v senzacijonalno uspešem filmu "Gentleman's Agreement". Ta slika je prijejena iz novele, ki jo je napisala Laura Hobson in ki je med najbolj razpečavanimi knjigami na trgu danes.

V filmu "Gentleman's Agreement" se prelevi neki Američan "starega izvora" v židu, da bi takoj mogel zbrati material za serijo člankov o antisemitizmu. Kot posledica tega dobi mož skušnje, kaj se pravi biti žid. Uvidel je, kaj se pravi biti eden od manjšinske skupine. To mu da globok vpogled v preizkušnje ljudi pripravljajočih manjšinam.

Tekom osmih dnevov, ko je člankar živel kot žid, se marsikaj naučil, ne samo kaj se pravi biti žid. Uvidel je, kaj se pravi biti eden od manjšinske skupine. To mu da globok vpogled v preizkušnje ljudi pripravljajočih manjšinam.

Igralci nastopajoči v "Gentleman's Agreement" dobro izvajajo svoje vloge, saj so med njimi nekateri od najboljših — Gregory Peck v vlogi reporterja, Dorothy McGuire kot glavnej igralke, John Garfield pa igra kapitana Goldmana. Film je napisal Moss Hart ter ga spretno in dovršeno sestavil. Direkcijo je imela v rokah Eliza Kazan, produkcijo pa Darryl E. Zanuck od Twentieth Century Fox družbe. Skupen uspeh vseh je v tem, da so spravili na platno sliko, ki kaže Američanom kako nas vidijo drugi, obenem pa vidimo v tem filmu tudi sami sebe in druge, do katereh morda nismo imeli v svojih srečih pravega človeškega upoštevanja in spoštovanja.

Common Council.

Naim Frasher (Albanec):

ŽIVALI IN POLJEDELSTVO

(Odlok)

Ko začuje matere glas, o kako jagnje veselo poskoči, dva ali trikrat zableja, potem pa od črde se loči; ovir se na poti ne straši, po bliskovo se vzpne čez ograje. — Enako je moje srce: polno želja hiti v domače mi kraje.

Tja, kjer so hladni izviri, kjer severni veter pihlja na poletje, kjer sladkih vonjav polno, prepelno preleplo je cvetje, kjer piska pastir na piščalko, koder živina se pase, kjer oven z vzoncem pozvanja, tam misli so moje vse čase.

Tam sonce smejoče je, luna vesela, tam pesmi pojo se,

tam dnevi rode iz noči se in spet v noči prelijo se;

tam sreča je skrita, dobrota le ondi domuje,

sredi zelenih gozdov prekrasno božanstvo kraljuje.

D. Košmrlj

Problemi predvodov in državljanih njenih doganj. Pove namreč obenem, da je v resnici protestant. In v očeh nekaterih ljudi mu to prinese namah več spoštovanja, četudi se prav nič ne razlikuje od "žida", ki je iskal gradivo za člance. Razlika je samo v besedi "kristjan". K temu sam pripomni: "Nekega dne mi boste verjeti, da ljudje so ljudje, zmanjšam, da jih razločevati po vzdevkih in znamkah."

Tekom osmih dnevov, ko je člankar živel kot žid, se marsikaj naučil, ne samo kaj se pravi biti žid. Uvidel je, kaj se pravi biti eden od manjšinske skupine. To je samo v besedi "kristjan". K temu sam pripomni: "Nekega dne mi boste verjeti, da ljudje so ljudje, zmanjšam, da jih razločevati po vzdevkih in znamkah."

Igralci nastopajoči v "Gentleman's Agreement" dobro izvajajo svoje vloge, saj so med njimi nekateri od najboljših — Gregory Peck v vlogi reporterja, Dorothy McGuire kot glavnej igralke, John Garfield pa igra kapitana Goldmana. Film je napisal Moss Hart ter ga spretno in dovršeno sestavil. Direkcijo je imela v rokah Eliza Kazan, produkcijo pa Darryl E. Zanuck od Twentieth Century Fox družbe. Skupen uspeh vseh je v tem, da so spravili na platno sliko, ki kaže Američanom kako nas vidijo drugi, obenem pa vidimo v tem filmu tudi sami sebe in druge, do katereh morda nismo imeli v svojih srečih pravega človeškega upoštevanja in spoštovanja.

Razne novice

Posestnik in mesar Ivan Obersnel v Lokvi si je v trenutku

PREŽIHOV VORANC:

Jirs in Bavh

Najemniki na grofovskih hubah so se prezivljali po večini iz dohodkov poljedelstva in živinoreje, ker gozdom ne smejo izkoriscati. Kolikor pa ti dohodki ne dosegajo, so morali iskati zaslužek v gozdu pri drvarjenju in pri vožnjah.

Tako je bilo tudi pri nas.

Pri nas je bila živinoreja važnejša od poljedelstva, ker je ležala naša huba na hribu in njeni zemljišni bili ugodni za žito. Kadar je dobro obrodila, je vredala petkratno seme — le enkrat vem, da je rž obrodila osemkrat in smo potem imeli na mizi vse leto debel rženjak, medtem ko se je pri nas h kruhu vedno oves ali ječmen zraven mleka. Že pri navadni letini niso dosegale nove žetve in smo morali dokupovati. Kadar pa je bila kaka nesreča, da je pobila toča ali rast, požgala suša ali pa je ozimino vzel zima, tedaj so jemali kmetje iz gozda, bajtarji in najemniki pa smo bili navezani na izkušiček iz živinoreje ter na postranske zasluge. V mižnik se je vselil ovsegjak ali pa še tega ni bilo.

Ni torej nobeno čudo, da je pri nas bila živina tako v čisilih. Tudi jaz sem se zelo zgodil na vzel tega družinskega spoštovanja do živine, ki je izviralo iz strahu, da se utegne pripetiti nesreča ter nam odjeti kruh. Nača čustva so vedno trepetala nad hlevom. Bil sem priča, kako je oče s pridrževano sapo na prste računal, kdaj bo prikravi potekel rok, kako je z dlanmi meril prirastek na volnih in glasno sam pri sebi ugival prirejo. Ako je po nekaj zalogah odložil žlico, smo takoj zaslutili nesrečo.

"Kaj pa je...?"

"Zamp že dva dni prežveka."

Tako smo bili vsi siti.

Nobena novica nas ni tako vznemirila in na nas tako povzročila, kakor vest o ka-

Naš hlev je bil dolg, z neobo-

kanim, nižkim stropom iz neotesanih tramov, ki so bili vsi zastrti s pajčevino, polno izsušenih muh. Zid je bil neometan, mokrotan, poleti in pozimi so po njem neprestano polzele umazane kaplice različnih barv. Majhna, štiroglata okanca so bila po večini tudi s pajčevino zastrta in od nesnega zelenasta in neprozorna. Toda čudno! Kljub temu se je skoznje beli dan tako vedro blestel in so jih sončni žarki s tako razkošnimi prameni predirali! Soparne srage umazanih sten so se takrat zableščale v neštevilnih odsevih, po prostoru pa se je odkril neumorni raj milijonov drobnih gnojnih mušic.

Kaj so bile proti temu novice:

"Prestolonaslednika so ubili v Sarajevu..."

"Premisl je padel..."

"Pri Svetem Roku je v cerkev udarilo..."

Otroci smo že v zgodnjih mladosti začeli delati pri živini. Jaz še v šolo nisem hodil in že sem bil pri rali in vlaki očetu na gonjača. To je bilo zelo naporno delo, ker so bile njive strme in lapornate, voliča sta bila po navadi slabotna, brazdi komaj kos, vozare so bile prevaračene s trnjem in ostrogovino, jaz pa pos. Oče se je razburjal in orička ni padala samo po živini, temveč čestokrat tudi po meni. Ko sem postal šolar, sem postal tudi pastir. Z desetimi leti sem bil že za krmilca, kmalu sem bil za volarja, za kravarja, dokler niso sploh vsa hlevska dela prišla name.

Hlev torej ni bil zame samo toriče truda in dela, temveč mi je postal tudi dom tih, mladostne sreče, prepreden s tajanstvenimi sanjam in poln zlatih načrtov in skritih upov, ki so medeli skozi zatohlo soparo kipečega gnoja. V hlevu sem sam s seboj nemoteno prebavljal dogodke dneva, prisluškoval utripanju tihih in blestecih želj, ki so se kopale za odmevi hlevskega življenja, in delil veselje in žalost z živino s tako zaupljivostjo, kakršne še nikdar do nobenega prijatelja nisem imel. Živina je razumela vsako mojo slutnjo, vsako mojo bol je pošutno vrskaval, na vsak moj vrisk prešerno odgovarjal.

Ako je po nekaj zalogah odložil žlico, smo takoj zaslutili nesrečo.

"Kaj pa je...?"

"Zamp že dva dni prežveka."

Tako smo bili vsi siti.

Nobena novica nas ni tako vznemirila in na nas tako povzročila, kakor vest o ka-

Naš hlev je bil dolg, z neobo-

mi v hlevskih jaslih, mi je ljubezen do hleva ostala nespremenjena.

(Dalje prihodnjic)

Društveni koledar**DECEMBRA**

25. decembra, četrtek — Ples Soc. kluba št. 49 JSZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
27. decembra, sobota. — Društvo Sv. Cirila in Metoda št. 18 SDZ — Ples v avditoriju SND.
28. decembra, nedelja — Ples Podr. štev. 41 SZZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sreda — Silvestrov zabava zbor "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sreda. — Silvestrov večer Kluba društva SDD v Društvenem domu na Recher Ave.
31. decembra, sreda. — Silvestrov zabava zbor "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.
31. decembra, sreda. — Silvestrov večer Slov. nar. doma in Kluba društva SND — Ples v občnah dvoranah SND.

JANARJA - 1948

3. januarja, sobota. — Društvo Napredne Slovenke št. 137 — Ples v avditoriju SND.
4. januarja, nedelja. — 13. obletno ustanovitve praznuje društvo Cerkniško jezero št.

NEKAJ POSEBNOSTI ZA PRAZNIKE
pri**KOBAL'S GROCERY & MEAT MARKET**
1166 E. 74th St. - EN 1249

IVORY SOAP (milo), 2 velika komada	33
CANNED MILK, Gold Cross, itd., 4 kante za	48
DIAMOND OREHI	42
LAKE SHORE HONEY (med) funt	38
GOLD MEDAL ali SAPPHIRE MOKA, 25 ft.	2.37
HEINZ and BEECHNUT BABY FOOD, 6 za	47
CAMPBELL'S TOMATO SOUP, 3 za	27
OKUSEN STEAK, funt	69
RED SALMON, velika kanta	56

Pri nas si boste lahko nabavili vsakovrsno grocerijo in mesenino, kot tudi pivo in vino za na dom.

PRIPELJEMO NA DOM BREZPLAČNO

Želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

PRIPELJEMO NA DOM BREZPLAČNO

Želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem veselle božične praznike in srečno novo leto!

59 SDZ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

9. januarja, petek. — Veterans Club št. 2 — Ples v avditoriju SND.

10. januarja, sobota. — Glasbena Matica — Ples v avditoriju SND.

11. januarja, nedelja. — Ples društva "Vipavski raj" št. 312 SNPJ v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

11. januarja, nedelja. — Ples in igra dramskega društva "Naša zvezda" v Slov. društvenem dobu na Recher Ave.

16. januarja, petek. — Comrades št. 568 SNPJ — Ples v avditoriju SND.

17. januarja, sobota. — Glas Clevelandskih delavev S.D.Z. — Ples v avditoriju SND.

18. januarja, nedelja. — American Russian Club — Koncert v avditoriju SND.

23. januarja, petek. — Cavalier Club — Ples v avditoriju SND.

Dela za ženske**Tipkarica — klerkinja**

Stalno — 5 dni tedensko. Prijete na okolico. Dobra plača. Vprašajte za Mr. Phifer

Sun Life Insurance Co.

2121 N. B. C. BLDG.

Zenska za lahko hišno delo

in oskrbo otrok podnevi in zvezzer. Mati je zaposlena.

Poklicite

WO 5341

Zenska

srednjih let dobri delo za opravljanje hišna opravila in nekaj kuhe. Nič pranja. Prijeten dom. Poklicite

FA 8500

Hišnica

Stalno delo — piačane počitnice. Tedenska plača, uniforme. Dobre delovne razmere.

YMCA

2200 Prospect

STENOGRAFKA

Izurjena za splošno delo v pisarni. 38 ur - 5 dni tedensko. Stalno. Dobra plača. Vprašajte za Helen C. Gunther 9. nadst.

Mass. Mutual Life Insurance Co. Hippodrome Bldg.

Strežnica

Izurjena, za podnevno ali večerni delo. Plača od ure — stalno.

N. Y. C. R. R. — Y. M. C. A. 615 E. 152nd St.

Sivilje

za predelavanje in popravljanje. Izurjene na suknjah in suits. Stalno delo. Tedenska plača.

MARY LOUISE, Inc. 1244 HURON RD.

MOTION PICTURE CO. ima službo za stenografsko; 40 ur, 5 dni tedensko; prijetne delovne razmere;

sprejme se začetnik. Tedenska plača. Zglasite se osebno 29. decembra. Universal International Film Exchange, 2342 Payne Ave., Cleveland, Ohio.

Zenska

ZA SNAŽENJE IN PRANJE: 2 ALI 3 DNI V TEDNU. FAIR-MOUNT POULICNA.

ER 1316

Zenska dobri službo za splošna hišna opravila, in mora imeti rada otroke. Dobri dobroplača, svojo sobo in kopalinico. Zahteva se priporočila.

SK 2206

med 30 in 45 letom starosti za oskrbo 7-leinje deklice. Udoben dom: mora ostati preko noči. Dobra plača. Poklicite med 8. in 5. pop.

CH 1864

SPENOGRAFKA izurjena in zmožna za splošno delo v pisarni. Dobra začetna plača in dobre delovne razmere.

SU 0626

DEKLE ZA DELO v pisarni: "Filing." 5 dni tedensko. Dobre delovne razmere. Dobra plača.

General Electric Co. 2373 EAST 9th ST.

ISČE SE TAKOJ

tovariščo za starejšo bolnino žensko. Mora ostati tu. Ima prijeten dom. Poklicite po 6. zvečer.

RA 6229

Zemljišča

NOVA HIŠA eno-nadstropna; fornez na olje! kuhinja opremljena po Youngstown Steel načinu; klet pod vso hišo, 2 garazi; 2/3 akra gozda. Zelo dober nakup od stavbenika. Takoj prevzamete, \$11,800. Marde Ave., 1,000 čevljev od Libby Bedford 1205 J 3.

LASTNIK PRODAJA hišo s 7 sobami na 10322 Lake Shore Blvd., Bratenahl. 4 spalnic zgoraj, spodaj 3 sobe; 2 garazi, 2 veliki loti, 227x300 in 50x100. Tržuje se za \$14,500 ali zamenja za posestvo na zapadni strani. — Superior 0898.

DICKENS AVE.

Lastnik prodaja leseno hišo za družino, 2 kopališča, velika garaza, plinska konverzija, gorkota; velika lota, se lahko preuredi za 2 družini. Dobri nakup \$9,000. Ta-ko lahko prevzamete. CE 6352.

6 NOVIH HIŠ Maple Heights in Garfield Heights

Se lahko takoj vsestile

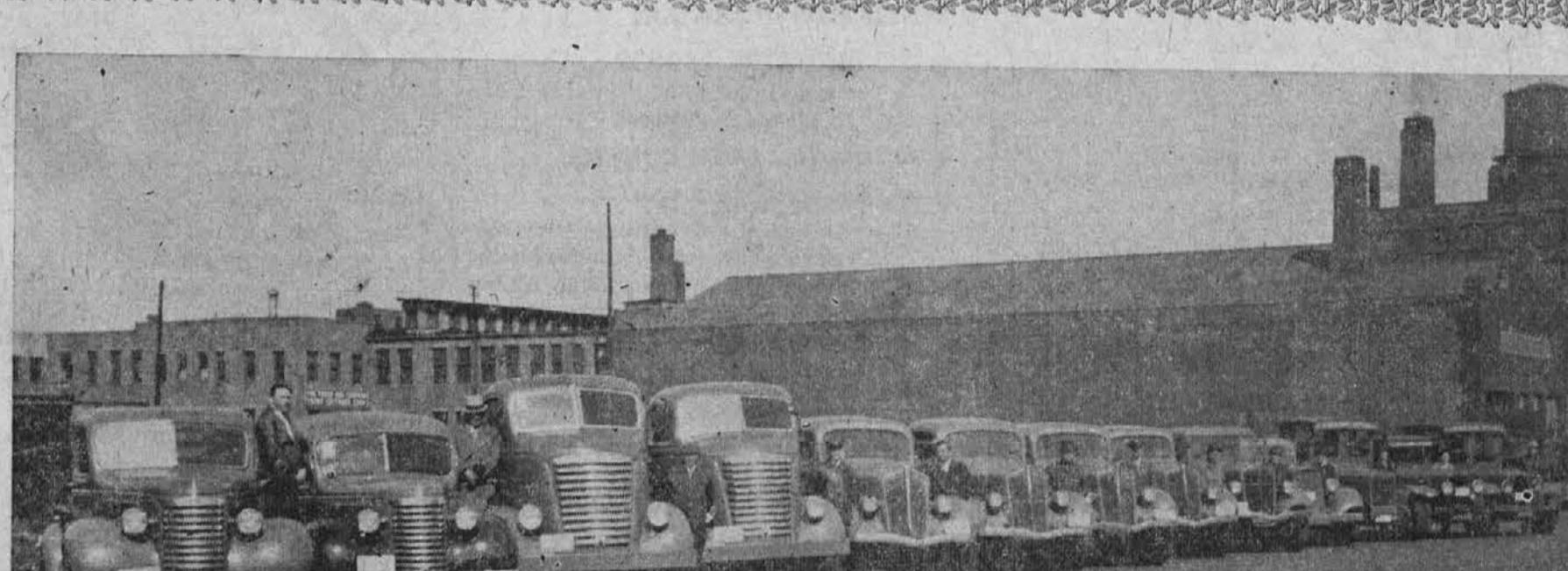
\$9,700 — \$10,000 — \$11,200

BOWLER REALTY

DI 9456 8311 Broadway MI 5965

OGLAŠAJTE V —

"ENAKOPRAVNOSTI"

Veselje božične praznike in srečno novo leto
želimo vsem našim odjemalcem
in prijateljem!

The Double Eagle Bottling Company
JOHN POTOKAR, President
JOHN POTOKAR, Jr., Vice President EDWARD POTOKAR, Secretary
6511-19 St. Clair Avenue

Henderson 4629

Cleveland 3, Ohio

HARMONIKE

Ivan Vuk:

TESTAMENT PAVLA OBRISAČE

V Zajčevcih je živel trgovec. Pisal se je Jože Obrisača. Imel je trgovino z mešanim blagom, ker kašna druga trgovina v takšnem kraju kakor so Zajčevci ni rentabilna. Poleg trgovine Jožeta Obrisača sta bili v Zajčevcih še dve drugi trgovini isto tako z mešanim blagom. In vse tri so živele in uspevale z radi potrebščin faranov Sv. Martina. Da te potrebščine niso bile potrebščine puščavnika Janeza Krstnika, priča blagostanje vseh treh trgovin in novo zidana hiša Jožeta Obrisača po vrhu.

Jože Obrisača je bil oženjen. To bi tudi drugače ne bilo mogoče pri takšni trgovini, zakaj žena Amalija, ki je bila iz trdne rodbine Vajnkišev iz malo tedenske fare, je bila ob nedeljah kaj spretna prodajalka. Ostala pa je spretna tudi, ko je nosila zadnja dva meseca pod srcem bodočega Pavla Obrisača, junaka naše zdogode.

Ko se je narodil mali Pavel Obrisača, je umrla Amalija. Usoda mlade matere. Ker je bil v tistem času Jožetu Obrisači že štrideset let, so mu sorodniki ženini in njegov močno odsvetovali drugo ženitev.

"Glej, učlovečil si samega sebe v otroku Pavlu. Skrbi zanj in ne dajaj mu mačeho," so govorili.

Jože Obrisača se je praskal za ušesi in misil:

Kar se mačeha tiče, je reč res neprijetna. Ali gospodinje je treba. Ne vem niti, kako krmiti otroka, niti ne znam kuhati in še marsikaj ne, kar opravljajo ženske.

"Temu se da pomagati," so odgovorili sorodniki. "Pestujmo ti domo. Dovolj imamo hčera. Tudi taka, ki bo znala kuhati, se najde med njimi. Prodajalca pomočnika in prodajalko pomočnico najdeš med našimi siboni in hčerami in vse drugo, kar potrebuješ."

Jože Obrisača je premisljeval. Videl je zdaj, za koliko ljudi je delala in veljala njegova žena. Vendar sorodnikom ni maral nasprotovati in jim je pritrdil.

Od tistega dne je mali Pavel Obrisača namesto svoje matere gledal razne obraze stricev in tet, bratrancev in bratranc, stricev in sestričin, ujcev in ujn ter še mnogo drugih sorodnikov petega kolena, ki so prihajali v hišo.

Tudi v trgovini je bilo vedno toliko postrežljivih rok, da mnogokrat Jože Obrisača ni niti sam znal, katere so njegove in katere sorodnikov.

Sprva mu to ni ugajalo. Ko pa je videl, da se njegovo premoženje ne manjša, temveč celo nekoliko množi, je jel slaviti Božič za dobroto, da mu je naklonil tako dobre in požrtvovalne sorodnike. Zakaj, dasi trgovec, je bil bogabojec in njegova vaga je bila pravična. Ni opažal, da bi goljufal njegov pomočnik ali pomočnica. A če je morda le v tam kdaj kaj opazil, ni hotel opaziti, temveč je zase ogorčeno mrmral:

"Na svojo dušo goljufa, ne na mojo. Jaz si umijem roke."

Trgovina je cvetela. Enonadstropno hišo je dignil v dvonadstropno in trgovino je razširil. Da bi laže zaposlil svoje dobre sorodnike, je odpril gostilno. Ej, bilo je dela čez glavo, zakaj ljudje pijejo radi. Tekel je denar in kapljil in vsi so bi-

"Obogatel, je tu, iz naših žujev in za naš denar, zdaj pa gre. Št. Martin mu je postal preubožen."

Jože Obrisača se je naselil v Mariboru. To ni ravno daleč od Prlekije in je prav za prav število Prlekija. Kajti tudi v Mariboru živi precej Prlekov. Zato Jožetu Obrisači ni bilo dolgčas.

Tudi Pavlu se ni godilo slabo, samo učiti se je moral, ker je hodil v realko. Ali reč je še takšna, da moramo povsod premagati tudi nekaj težav, drugače ni pravega življenga.

Ali preden je Pavel postal inženjer, je umrl oče.

Zdaj pa je bilo tudi konec študiranja. Denar in vrednostni papirji, čeprav so bili naloženi v banki, so mu delali preglavice. Hotel je na vsak način spoznati, kaj je prav za prav denar, ko se o njem toliko razpravlja po učenih knjigah, če

jih čita in ki jih ne more razumeti. Hotel je torej sam preštudirati, kaj je prav za prav ta iznajdba, ki jo je oče tako počasi spuščal izpod palca, in ali ima resnično tisto moč, da maje temelje sveta.

Pralil mu je sicer oče, kako so se trudili za denar tam v Zajčevcih vsi: On in njegovi sorodniki in, kakšno čast je užival zaradi denarja med ljudmi. Ali kaj tisto, kar je pripovedoval oče, sam hoče poskusiti in videti, ali je res.

In vrgel je denar na mizo. Pred Pavlom Obrisačo se je jelo priklanjati vse. Moški in ženske. Vsi so se gnetli okrog njega. Prvi so ga častili kot svojega najbolj ljubeznivega prijatelja. Ženske so ga imenovali značajnega in dobrega, vsem je bil kakor Bog. Zažigali so mu kadila. Ljubeznih besed in pohval je slišal toliko, da jih je komaj nosil.

Nekega dne pa je bila miza prazna. In glej, nikogar ni bilo poklonom, nikogar s hvalami. Nenadoma je postal navaden, neznan človek, ki ga nikdo ne pozdravi, nikdo ne ogovori.

Pavel Obrisača pa ni vzel revolverja. Še trenil ni z očesom. Samo nesmehnil se je z nasmehom, kakor nekoč njegov oče in pljunil:

"Tak je denar," je rekел. "Zdaj vem."

Študija ni nadaljeval. Pisal je neki angleški družbi za zgradbo železnic v Mezopotamiji. Družba ga je sprejela, čeprav ni dovršil vseh študij.

V Zajčevcih pa so vendarle zvedeli, kako je pognal sin Jožeta Obrisača očetov denar in potem nekam daleč zginil.

Nič ga niso pomilovali, le prikimali so in rekli:

"Stari na kup, mladi s kupom." Tega mnenja je bila tudi vsa fara šentmartinška, sorodniki pa so še pristavili:

"Falot je. Stari ni bil nič boljši."

Samo star sorodnik je pomisli in rekel:

"Bolje bi bilo, da smo Jožeta enkrat oženili Manj bi neslo, ali bilo bi vsaj nekaj. Tako pa je zdaj vse pognal tisti falot."

Toliko naj bo povedano v predgovor. Zdaj med predgovorom in pravo zgodbo je preteklo mnogo let, da jih ni lahko prešteti. Sam mladec Pavel Obrisača je postal starček in tisti, ki so odsvetovali njegovemu očetu drugo ženitev, so že poznali.

Ker je torej bil Pavel Obrisača že star, je bil v pokoju. In ker je bil v pokoju, si je zažene.

lel v rojstni kraj, dasi se ga že ni več mnogo spominjal. Ali kolikor je vedel iz pripovedovanj očetovih, je bil prijazen kraj in dobrí ljudje so živel tam in tudi njegovi sorodniki. Tudi o njih je oče pripovedoval. Tudi pisal jim je spočetka večkrat, a ker ni dobil nobenega odgovora, je prenehal.

Pavel Obrisača je bil tudi hudomušen. Še bolj kakor njegov oče. Če bi ne bil hudomušen, bi si ne želel v rojstni kraj. Denar je imel in tedaj si lahko dovoli človek marsikatero hudomušnost.

Najel je hišo v Zajčevcih. Hšo, prav tisto, katero je kmalu po odhodu Jožeta Obrisača zapil žlar zajčevski, Tomaž Čuntina in jo je kupil trioglovski kmet Koperc.

(Dalje na 5. strani)

MR. & MRS. FRANK BUBNIC

10408 Union Avenue

PIVO — VINO — ŽGANJE

Fish Fry vsak petek. Se priporočamo za obisk.

Vesele božične in novoletnje praznike želimo vsem!

JABOB FOOD MART

17703 Grovewood Ave. - KE 2855

Mi imamo vedno veliko zalogo pravovrstne grocerije, zelenjave in sadja. Pivo in vino, da ga vzamete domov.

DOPELJEMO NA DOM

SE PRIPOROCAMO

**At Last... TWO-OVEN CAPACITY
in a Standard Size GAS RANGE!**

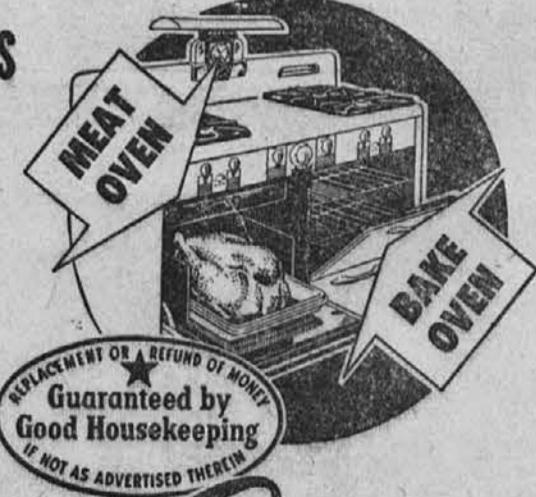
**HERE, INDEED, IS THE RANGE
YOU HAVE BEEN WAITING FOR —
THE RANGE THAT HAS EVERYTHING!**

bake oven free for biscuits, cakes, pastries, casserole dishes, etc.

OTHER *Grand* FEATURES

- FIBERGLAS INSULATION
- CHARCOL-ATOR BROILER — cooks meats with infra-red rays, like a hot bed of charcoal.
- AUTOMATIC OVEN CONTROL
- DIVIDED COOKING TOP — two giant speed burners, two simmer burners—all light automatically. Removable aluminum heads. All top burners guaranteed for life.
- SAFE-TEE-KEE — locks all burners, eliminates unintentional lighting.
- TWO UTENSIL DRAWERS
- GLEAMING WHITE PORCELAIN ENAMEL
- GOOD HOUSEKEEPING GUARANTY

REPLACEMENT OR A REFUND OF MONEY
Guaranteed by
Good Housekeeping
IF NOT AS ADVERTISED THEREIN

Grand
GAS RANGES
FOR CITY GAS AND LP "BOTTLED" GAS

Norwood Appliance & Furniture

6202 ST. CLAIR AVE., Cor. Norwood Rd.

JOHN SUSNIK, Prop.

ENDICOTT 3634

Open Evenings

John Bukovnik

Vaš slikar

762 East 185th Street

IVanhoe 1166

SE PRIPOROČA VSEM ZA NAKLONJENOST

Zelim vsem vesele božične praznike!

Vesele božične praznike želimo vsem odjemalcem in prijateljem!

Mayflower Milk

FRED in LUDWIG RACE, lastnika

Mayflower Dairy 448 East 158th Street

IVanhoe 5191

Podjetje se toplo priporoča slovenskim trgovcem in odjemalcem v iskrenem voščilu božičnih in novoletnih praznikov!

LOUIS SLAPNIK

KRASNO CVETJE ZA NEVESTE, ŠOPKI, CVETJE V LONCIH IN VENCI

Zahvaljujemo se za naklonjenost v preteklem letu in se priporočamo rojakom v naklonjenost za bodoče.

• ŽELIMO VSEM VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNIKE!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem!

J. BERGER CO.

DVE TRGOVINI:

6919 Superior Ave. — HE 3659
852 East 185th St. — IV 6250

Polna zaloge stenskega papirja—tisoč vzorcev, linolej, rugs, barva za zunaj in znotraj. — Kem-Tone barva.

BOŽIČNA DARILA

PRI NAS DOBITE VELIKO IZBERO RAZNIH ELEKTRIČNIH PREDMETOV IN DRUGIH POTREBŠČIN ZA VAŠ DOM. NAPRIMER:

radio aparate — električne čistilce — toasterje — Coffee Makers — Pressure Cookers — luči za gretje — električne grelce — stole — mizice — servitlike in še veliko drugih predmetov, pripravnih za božična darila.

Voščimo vsem našim odjemalcem in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto!

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE
JOHN IN MARY SUSNIK, lastnika
6202 St. Clair Avenue

Vsem našim cenjenim odjemalcem in prijateljem želimo vesele božične in novoletnie praznike!

NICK SPELICH
6210 White Avenue

SLOVENSKA MLEKARNA HENDERSON 2116

Kot do sedaj bomo tudi v bodoče skrbeli, da bomo vedno najbolje postregli.

Se priporočamo za naklonjenost.

Vesele božične in novoletnie praznike vsem!

DR. CARL W. ROTTER
628 East 185th Street

DR. AUGUST A. URANKAR

ZOBOZDRAVNIK

želi

vsem svojim klijentom in prijateljem
vesele božične in novoletnie praznike!

Peter Levec:

TIŠINA

(Mladinska proga, Nemila 1947)
Ležimo po pogradih tiki, molčeči.
skelijo nas žulji v odrith daneh.
V ozračju puhti razžarela vročina,
zamrla je pesem, zamrl je smeh—
v barako se seli tišina.

Ne, treba nam ni ne pisati ne peti . . .
Ko trudni počivamo, v dnevi sončavi
za nas govorijo kubiki zemlje,
nasipi v daljave brezbrežne razpeti,
za nas govorijo predre gore . . .

Tovariš ob meni umirjeno diha,
z odrto dlanjo podpira si glavo,
v daljavo strmi in sinje oči
bleste mu otroško sanjavo.

V barako po prstih prihaja tišina.—
Še enkrat nam v prsih begotno, molče
so vtisi napornega dne vzvalovali . . .
in mirno je vse—kakor vodna gladina,
ki v njej se v brezvetru majskega dne
z višine opoldansko sonce zrcali.

TESTAMENT PAVLA OBRISAČE

(Nadaljevanje s 4. strani)

Tu je Pavel Obrisača hotel počakati smrti.

Sprvo je vsak radovedno pozvedoval, kdo je tisti bogati gospod, ki je vzel v najem kar vso hišo in jo še povrh popravlja in preslikuje na svoje stroške.

Zvedeli so kmalu, da je neki angleški inženjer.

In to je vzbudilo pri vseh veliko spoštovanje.

"Oho, Anglež? . . . Ni mala reč tak gospod Anglež. In prišel je k nam v Zajčevce? . . . Kako se pa piše?"

Tudi to so kmalu zvedeli. Ne sicer vse v enem dnevu, temveč polagoma in tudi ne vsi naenkrat, temveč po vrsti. Zvedeli so pa to iz naslovov, ki so bili natisnjeni na časopisih in pismih.

"Pavel Obrisača?"
Najprej so Zajčevčani začudeno gledali, da so tudi Angleži s slovenskimi priimki. Pa so se začeli nečesa spominjati.

"Obrisača? . . . Kako pa?!"
Znano ime! Tu je bil nekoč trgovec, ki se je pisal Obrisača. Nekaj, ki se pišejo Obrisača, jih še imamo."

"V tisti dvonadstropni hiši je imel trgovino in gostilno."

"Da, da . . . Zdi se, da je bil Jože."

"A sinu? . . . Kako je bilo imel sinu? . . . Saj ga je imel, kaj?"

"Da, imel. Majhnega. Pavel je bil."

"Pavel, da, da, Pavel."

"A kako se piše Anglež?"

"Pavel Obrisača."

Usta, so se skremžila.

"Glej, no, kakšen Anglež . . .

Zajčevčan, pa ne Anglež."

Izginilo je polovico prejšnjega spoštovanja.

"Inženjer pa je vendarle."

"Hudiča . . . Falot."

"Denar pa ima . . ."

ENAKOPRAVNOST

kin. A še so prihajali. In vsi so ga vabili v goste.

Ko je spoznal vse, — števila jim ni vedel — so začeli od kraja. In zopet je daroval vsem, vsakemu po srebrni kroni.

Pozno ponoči se je nekoč prijet za glavo:

"Zdaj razumem, oče, zakaj si bežal od tod."

Ko so se med seboj bolje udomačili, so mu predlagali, seve, vsak brez prič, naj se preseli k njim. Bo imel vsaj domačo in rodbinsko postrežbo, česar še gotovo ne pozna, ker se ni nikoli ženil.

Pavel Obrisača pa se je ginjen zahvaljeval in trdil, da mu je tako dobro, ker je že tako vajen. Novotarij na staru leta ne bi rad uvajal. Poleg tega pa ne dela nikomur napotja.

Ko so mu predlagali, zopet vsak sam za sebe, svoje hčere in sinove za služabnike, se je prav tako ginjen zahvaljeval.

"Spoštujem vas," je rekel,

"ali ne mogel bi gledati, da bi mi bil tisti, katerega spoštujem, služabnik ali služabnica. Za to so dobri tuji ljudje. Plačaš ga in mora te ubogati."

Sicer niso na to ugovarjali, samo ta ali oni je pripomnil:

"Vendar je prijetnejne biti postrežen od svojih kakor od tujih."

"Gotovo. Ali ne za plačilo."

Tudi v goste je hodil in vsakrat prinesel darilo. Pa so mu govorili, seveda zopet vsak sam, da imajo to in ono, kar ne potrebujete, in naj vzame, da ne bi tratal denarja po nepotrebnem.

Pomislil je Pavel Obrisača nekoliko in komaj viden nasmeh je prelepel njegov obraz.

"Dobro, če daste, vzamem."

Navozili so mu vsega, da že ni večel, kam bi vse postavil. Od vsakega je nekaj vzel. Ko je bilo vse polno in so vsi dali, se je nasmejal in rekel sam pri sebi:

"To so zastavnice. Vsak z njimi drži za moje cekline."

... Pavel Obrisača je legel. Zgoditi se mora po zakonu narave, kakor se zgodi vsakemu od žene rojenemu. Njegov nemorni duh in energija, vajena napor, računanju, prerekanju in delovanju je v pokoju usihala kakor drevo, ako se mu olupi skorja.

Moral je priti zdravnik.

"Doktor," je rekel Pavel Obrisača resno in nekako ukazuječe. "Nisem iz ljudi, ki jim je tolažba in up orakelska diagnostika. Govorite, kakor je. To je vse, kar vas prosim."

Zdravnik je rekel naravnost, zakaj videl je človeka, ki mu je umiranje v programu, kakor mu je bilo v programu življence in delo.

"Ne vstanete več. Nekaj dni še, morda, v ugodnem primeri nekaj tednov."

Dvojni honorar je plačal zdravniku za odkrito besedo in

(Dalej na 6. strani)

L & M
TOBACCO & CANDY CO.

WHOLESALE JOBBERS
of

CIGARS — CIGARETTES — TOBACCO CONFECTIONS
Priporočamo se društvo in trgovcem za nakup cigar in slaščic

JOHN E. LOKAR ERNEST MRAMOR
784 East 185th St. — KE 8777
Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

SLOVENSKI ČEVLJARJI

V ST. CLAIRSKI OKOLICI, ŽELIMO PRAV VESELE BOŽIČNE IN NOVOLETNE PRAZNKE VSEM SVOJIM OBISKOVALCEM IN PRIJATELJEM!

Naše popravilo čevljev je znano po kvaliteti izvornega dela. Pri nas je popravljanje resnična umetnost.

Frank Urankar — 7226 St. Clair Ave.
Rudolph Kozan — 6506 St. Clair Ave.
Frank Longar — 6630 St. Clair Ave.

PETRULIS DELICATESSEN

18203 WATERLOO RD.—Odprtje od 8. zj. do 9. zv.

Popolna zaloga mesa za sendviče, razne grorerije, potrebuščine, sadje, sir, mehke pijače, sladoled, slaščice, cigare, cigarete in tobak.

Želimo vsem našim obiskovalcem in prijateljem veselle božične praznike in srečno novo leto!

DANICA'S CAFE

MR. & MRS. JOSEPH IN DANICA HRVATIN, LASTNIKA

16901 Grovewood Ave.

Želimo vsem odjemalcem in prijateljem veselle božične praznike in srečno novo leto!

Poskusila bova vedno postreči naše goste najboljše s okusnim pivom, vinom in žganjem ter prigrizkom. Se priporočava vsem za naklonjenost.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

Jean's Beauty Shop

741 East 152nd Street

Glenville 8139

Našim ženam in dekletom priporočamo naš lepotilni salon v naklonjenost.

MANDEL'S SHOE STORE

6107 St. Clair Avenue

Poleg Grdina Shoppe

OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

Želimo vsem odjemalcem in prijateljem veselle božične praznike in srečno novo leto!

Brodnick Bros.

16013-15 WATERLOO ROAD

se priporočajo gospodinjam in javnosti za nakup

EINEGA POHIŠTVA ZA NA DOM

Imajo izvrstne kuhinjske peči, pohištvo za jedilnice, spalnice in družabne sobe, ter Grand, Zenith in Norge predmete.

AKO ŽELITE, SI LAHKO KUPITE NA ODPLAČILA

John Brodnick, ml.

Frank Jos. Brodnick

IVanhoe 6072

Želimo vsem Slovencem in Hrvatom veselle božične praznike in srečno novo leto!

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem klijentom, prijateljem in znancem!

Ako želite zanesljivo postrežbo v zavarovalnini vseh vrst se obrnite na

HAFFNER INSURANCE AGENCY

USTANOVLJENA 1. 1918

6106 ST. CLAIR AVENUE

A. Haffner

J. Haffner

"A SERVICE TO RENDER MORE
PERFECT TRIBUTE"

GOLUB FUNERAL HOME

4703 Superior Ave. — EX. 0357

POGREBNI ZAVOD

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem Slovencem in Hrvatom!

GROVEWOOD HOME BAKERY

17203 Grovewood Ave.

Pri nas dobite vedno dober kruh, potice, kekse in druge dobre!

Prav vesel božič in sreče polno novo leto želimo vsem!

SANABOR'S BEAUTY SHOP

255 East 156th St.

IV 5740

PRI NAS VAM NAPRAVIMO VEDNO FRIZURO PO NAJNOVEJŠEMU NAČINU

DIREKTORIJ
SLOVENSKEGA DELAVSKEGA DOMA NA
WATERLOO ROAD
15335 Waterloo Road

IZREKA VSEM DELNICARJEM IN ROJAKOM V SPLOŠNEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

TESTAMENT PAVLA OBRISAČE

(Dalje s 5. strani.)

bil je zadovoljen. Nato se je zamislil. Mladost si je privabil v spomin, očeta, kako sta odšla iz Začjevec v mesto. Spomnil se je svojih študij, očetove smrti in "laboratorija", kakor je imenoval svojo razispnost, kjer je preizkušal vrednost in moč denarja. Spomnil se je, kako je bil podoben Bogu sredi ljudi, ki so pred njim, lastnikom bogastva, vihteli svoja kadila hvaljanja in hlapčevstva, izlivali mu k nogam dišave ljubezništva. Ko je tisti curen izginil, je utihnilo vse. Ako bi ne videl svoje revščine, ki ga je po tistem preizkuševanju vrednosti in moči denarja objela, bi malone sam veroval, da je videl le nekakato morganijo. Spomnil se je potikanja po svetu, gladovanja in trpljenja. Prodal je angleški družbi svoje moči in imel je srečo, da jih je kupila. Z delom in naporom je prelezal po lestvici od klina do klina v položaje, ki so pomenili zasluzek. Na vsakem klinu je moral obstati, se na njem utrditi in udomačiti in potem je smel tvegati više. Zajak na slehernem klinu je bil drugi položaj njegove veljave in zasluga. Kot človek je veljal v družbi le toliko, kakršen je bil klin, na katerem je stal.

Sedaj je spoznal tudi drugo stran vrednosti in moči denarja. Ne tistega, ki mu je padel pred noge kakor sluga in se mu zakatali v žepe sam od sebe, temveč tistega, kateremu je bil on sluga in ga je moral silo dela in truda mamiti, da je ostal pri njem . . .

Spomnil se je, kako se je nastanil v hiši, kjer leži zdaj, čakačajoč na smrt, in so ga obiskovali sorodniki. Videl je njih tajne skrbi in tajna pričakovanja. Spomnil se je, kako so se iskrile oči vsakemu od radosti, ko je čutil v rokah cekin, ki jim ga je podaril.

To je lastnost denarja še stretje strani, ki jo je spoznal šele zdaj. Hrepenejš, postati bogat s pomočjo smrti drugega, prevzema ljudi z neverjetno silo. Podobna je ta lastnost pojavom, ki jih je videl nekoč v "laboratoriju", ko je preizkušal vrednost in moč denarja.

Stresel je z glavo.
"Grd si denar. Naj si pridobljen brez truda ali s trudem, grd si. Niti trohice dobre ni v tebi, a vse, kar se te drži, je samo kri in zloba človekova. Vsi tisti pokloni, usluge, kadila, izrazi prijateljstva so laž. Ker ne veljajo meni, temveč le tebi, denar. In vsa skrb, ki jo goje okrog mene umirajočega, je skrb za te, denar. Jaz sem le posoda, ki te hrani. Skrb, da se

s posodo tudi ne razbijes ti, je tisto, ki jih zbira okrog moje postelje."

Bolno je leglo na njegove oči spoznanje, ki pa ni bilo tujje, ker ga je videl že pri smrti svojega očeta, le da ga takrat ni razumel.

Zatisnil je oči.

Spomnil se je milijonov, ki jih je srečal v življenju, lačnih in siromašnih, stojecih na najnižjem klinu družabne lestvice, ki jo je iztesal kapital. Niso jih puščali na druge kline višje, ker je bila nevarnost, da se lestvica prelomi in ne nastane katastrofa.

Zajak, če bi se lestvica prelomila, bi se zlomili vsi klini in takih razlik bi več ne bilo. Veličanstvo kapitala bi bilo zlomljeno.

Videl je, kako so morali umirati ravno tisti na najnižjem klinu, lestvice, da so se utrdili drugi, stojeci na višjih klinih lestvice.

Videl je nešteto otroških teles, ki so bila prinесena k lestvici in jim je bil vtisnjén žig trpljenja in odpovedi same za to, da je lahko stala lestvica mogočneje. Kajti trpljenje množic je steber družabnega reda današnje človeške družbe.

Oh, česa se vsega ni spominjal Pavel Obrisača na smrtni postelji. Saj je bil tudi on obsenjen s senco veličanstva kapitala.

Pavel Obrisača je zmajal z glavo in odpril oči.

"Tako je bilo in tako bo, dokler milijoni ne utrgajo sad od drevesa Spoznanja. Treba je nove Eve in novega Adama, ki ne bosta bežala pred plamtečim mečem."

Vzel je čekovno knjižico in jel pisati. Razne številke so bile postavljene na zelenkasto tiskanih lističih raznih gbank. Do poslednjega beliča je razdelil svoje premoženje. Ustanove revnim dijakom, podpore za ljudske šole. Bojnišnicam in sirotišnicam je nakazal velike vsoete. Za izobrazbo delavstva in kmeta je dolöčil poseben znesek, in za visokošole posebne-

ga. Šentmartinškim revežem in za učila revnim otrokom v St. Martinu in pri Malem tednu je nakazal lepo vsoto.

"Ti naj bodo moji dediči," je rekel, ko je končal.

Ko je odpodal napisane čeve, se je nasmehnil.

Kleli me bodo, kakor kolne siti lačnega, če mu je snedel drobtinico, ki pade z mize."

Nato se je zamislil.

"Nič ne pomaga," je zamrmral.

"Zaradi gotovosti je potrebno, da naredim tudi to."

Poklical je strežnico.

"Poklici gospoda župnika in gospoda učitelja. Govoriti moram z njima."

Kaj so govorili, ni vedela niti strežnica, niti kdo drugi, čeprav so sorodniki možno želeti.

Ko sta gospoda odšla, je Pavel Obrisač z opet poklical strežnico. Ko je prišla, ji je izročil lepo vsoto denarja.

"Tobodi za tvoj trud, zajak umrl bom."

Strežnica ni vedela, ali bi se zahvalila ali bi jokala. Gledala je tako, da se je Pavel Obrisača nasmejal.

"Nič hudega," je rekel. "Ne čudi se in ne jokaj, ker tudi ti umrješ. Pa tudi ne zahvaljuj se, ker ti nisem dal miloščine. Pač pa bodi tako dobra in obesi, ko umrem, sem na steno čisto brišalko, da se moji sorodniki lahko po moji smrti obrisejo."

Ko je strežnica odšla, je še napisal pismo in ga vtaknil pod zglavje. Nato je zaprl oči in zamrmral:

"Tako pripravljen sem . . ."

. . . zgodilo se je. Nekako čez deset dni, odkar je odpodal čeve, se je tudi to zgodilo. Obkrožen vsak dan od sorodnikov, je v njih krogu umrl. Zatisnili so mu oči in se spogledali.

Tista žalost in gorje, ki je pokrivalo ves čas njih obraze, je izginilo. "Svoje pohištvo imam tu", je zamrmral neki glas.

"Pa tudi jaz . . . pa tudi jaz (Dalje na 7. str.)

DRUGA IZDAJA

KERNOV

Angleško-slovenski besednjak

(ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY)—Cena \$5.00

Angleško-slovensko berilo

(ENGLISH-SLOVENE READER)—Cena \$2.00

F. J. KERN, M. D.

6233 ST. CLAIR AVE. — CLEVELAND 3. OHIO

JOHN KOVACIC

PRODAJA VSAKOVRSTNO ZAVAROVALNINO

Realtor — Broker's License

FRANK MACK

Realtor — Broker's License

KADAR ŽELITE PRODATI ALI KUPITI POSESTVO,
SE ZA ZANESLJIVO IN TOČNO POSTREŽBO
OBRNITE NA NAS

6603 St. Clair Ave. — EXpress 1494

Vesele božične in novotetne praznike želimo vsem!

Louis J. Perme, M. D.

21871 Lake Shore Blvd.

RE 1716

Zeli vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

AKO SI ŽELITE ZA PRAZNOVANJE BOŽICA,
NOVEGA LETA ALI KADARKOLI

zaboj dobrega piva ali ale, finega domačega ali importiranega vina,
PRIDITE K NAM ALI POKLICITE IN GA VAM
PRIPELJEMO NA DOM.

WATERLOO BEVERAGE

16721 WATERLOO RD. - IV 4474

ERNEST MRAMOR, lastnik

Vesele božične in novotetne praznike želimo vsem!

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

LOUIS IN MARY TANKO

16011 Waterloo Rd. - IV 1415

Pri nas vas vedno postrežemo z dobrim vinom in svežim pivom ter dobrimi domačimi jedili. Ob nedeljah fino kokošje kosilo.

IMAMO DVORANO NA RAZPOLAGO ZA VSE NAMENE

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

FANNIE'S LUNCH

Frances Boldan in Frances Kollar, lastnici

400 E. 156th St. - IV 6448

PRI NAS DOBITE VEDNO OKUSNA GORKA IN MRZLA JEDILA

Se priporočamo za naklonjenost.

This Christmas YOU CAN GIVE A Parker "51" Magnetix Desk Set. Most amazing desk set ever created! Held to base by magnetic attraction, the Parker "51" Pen and holder swings freely in any direction. Smart modern designs. Choose this most wanted gift tomorrow.

\$1750

Frank Cerne Jewelry 6412 ST. CLAIR AVE.

AT LAST
TWO-OVEN CAPACITY
in a Standard Size GAS RANGE

Here, indeed, is the range you have been waiting for—the range that has everything! No more waiting for the roast to come out of the oven before you can put in the casserole dish or the biscuits. In the separate Meat Oven whole roasts, whole hams, whole chickens are broiled, or barbecued, to perfection, leaving the entire capacity of the big (18-inch wide) bake oven free for biscuits, cakes, pastries, casserole dishes, etc.

OTHER GRAND Features
Fiberglas insulation; Charcol-ator Broiler; Automatic Oven Control; Divided Cooking Top; Safe-Tee-Kee Burners; two Utensil Drawers; gleaming white Porcelain Enamel. See them all—compare—before you buy a range of any kind.

MEAT OVEN
BAKE OVEN

Guaranteed by Good Housekeeping
MADE IN U.S.A.

Grand GAS RANGES FOR CITY GAS AND LP "BOTTLED" GAS

OBLAK FURNITURE
6612 St. Clair Ave. HE 2978

PRVE TRAČNICE

Ko so sred razcvetelih sadovnjakov zarile v zemljo prve so lopate, tedaj je tod iz stranih oblakov rosilo na mladozelene trate.

Udarec prvi dvignil je brigade: ko da jih žene gon skrit, neutešen, so strastno zaplesale noge mlade med obledelim belim cvetjem česnij ...

Vso mlogo silo skupaj z belim cvetjem v zanosnem delu med prešernim petjem so položili delavci v to grudo.

Srce se širi mi, ko gledam čudo: po svetlih tirkih mi oči drsijo! — A v dalji krampi še in še zvenijo ...

Samac, 25. maja 1947.

TESTAMENT PAVLA OBRISAČE

Nadaljevanje s 6. str.

... jaz tudi ... je šlo kakor veter po listju. Skrb je bila na njih lichih.

"Ljudje bodo hodili kropit. Nerodno je ..."

"Testament menda leži tudi nekje", je rekел nekdo.

"Gotovo", so potrdili drugi. "Zato je tu res nerodno postaviti mrtvaški oder."

Govorili so tiko, da bi jih mrlji ne slišali, ki je ležal nepremično z nasmeškom.

"V mrtvašnici je lep prostor", je nasvetoval nekdo.

"In zato je tudi postavljena, da so mrlji tam," je pripomnil drugi.

"Gotovo. To je pa itak hiša Krepresa, pohištvo in postelja pa naša."

In so sklenili postaviti mrtvaški oder v mrtvašnici.

"Hišo pa zapečatiti", so se oglašili nekateri. "Nikdo ne sme vanjo, dokler ga ne pokopljemo. Nikdo se ničesar dotakniti."

Bali so se drugi drugega.

Ko je strežnica ugovarjala, da bi prenesli mrljico v mrtvašnico, so jo zapoldili.

"Ti si doslužila. Ne mešaj se v dolžnosti sorodnikov."

Hišo so zapecatili. Mrljic je ležal na odru v mrtvašnici in se smehjal vsem, ki so ga kropili. Zvonovi so zvonili. Sorodniki so hodili žalostni okrog. A ljudje so govorili:

"Zvonijo, kaj bi ne. Saj ne bo napačna dediščina."

Drugi pa so pripomnili z vistvo v glasu:

"Padlo jim je v mošnjo, da še sanjali niso."

Tretji dan, ko se je zasula zemlja na Pavla Obrisačo, so sorodniki ogledovali pečat na hiši, kjer je živel in umrl.

Najboljši in najblizi sorodnik Pavla Obrisače, Jože Kolednik, je pokazal pečat vsem in vsak ga je moral pogledati in pritrdiri, da je pečat nekvarjen.

kor so pustili. Nekateri so pokazali na brisalko in se hoteli sorodnik že v četrtem kolenu.

"Bom pa jaz čital", je rekel. "Še brisalka visi, kakor da bi se moral kdo obrisati."

Začeli so pregledavati. Jožef Kolednik in še dva druga, in sicer Tone Goršč in Pavlina Obrisača so stikali v spremstvu ostalih očes vseposvod po hiši in po postelji.

In res, ko so dvignili zglavje, je Jože Kolednik zmagoslavno dvignil in glasno čital:

"Moj testament."

Vsem je zatrepetalo srce v prsih v tesnem pričakovanju, kaj stoji v testamentu. Mrmraje in nestrenen smeh, kakršen se pojavi v trenutkih upov in bojanji, je hitro utihnil. Nastal je molk.

"Ali ga naj odprem", je vprašal Jože Kolednik s svečanim glasom.

"Odprti!" so rekli vsi.

S tresočo roko, da so vse videli, je trgal ovoj v razgrnil papir. Pogledal je vsebino in — mrzel znoj mu je obil celo.

"Cita!" so rekli.

"Citate sam!" je rekel kratko in vrgel pismo na mizo.

"Falot! kakor je bil stari," je siknil.

Vzel je pismo drugi, pogledal ga in vrgel na mizo, renčaje kakor zver:

"Falot, ničvredni!"

"Zakaj nikdo ne čita", so vzkliknili ostali. "Kar je, to je! Citate!"

Nastalo je vrvenje in vsak je rinil k testamentu.

Ogledal so se. Vse je bilo, ka-

Vzel ga je neki Mihael Cigel, vodi Tržačane do spoznanja, da bi se čim bolj navezali na gospodarstvo Italije. Po drugi

strani pa se opažajo ovire glede tega, da bi prišlo jugoslovansko blago na tržaški trg. Onemogoča se prodaja proizvodov tržaške industrije Jugoslaviji. Če s tega vidika gledamo odpuste, potem lahko izluščimo v njih politiko ostre gospodarske borbe proti naprednemu vzhodnemu državam. In bistvo politike je v tem, češ da Trst ne more gospodarsko živeti brez

ameriške pomoči, ki naj bi je gospodarskim zaledjem, predvsem deležno tudi Tržaško svobodno ozemlje. Končno ne smo prezreti, da je pri tržaških delodajalcih zmerom prevladovala težnja po odpuščanju delavcev, da izsilijo na ta način iz brezposelnih delavcev pripravljenost za delo v čim neugodnejših gmotnih in mezdnih pogojih. Tržaško razredno zavedno delavstvo pa je toliko zrelo, da se bo naprej borilo za gospodarsko povezanost tržaškega svobodnega ozemlja z naravnim v obrambi svojih pravic.

Odklonjena dvorana

Zveza antifašistične mladine je zaprosila pristojni urad v Trstu za dvorano, kjer naj bi bil ustanovni kongres Zveze antifašistične mladine. Prošnja pa je bila odklonjena. Tudi ta nova odklonitev s strani zaveznike vojaške uprave ne bo zlomila odločnosti antifašistične mladine Tržaškega svobodnega ozemlja v obrambi svojih pravic.

FINI ČEVLJI

so potrebni za udobnost nog

V NAŠI TRGOVINI SI LAHKO IZBERETE ČEVLJE VSEH MER IN STILOV, NAJSIBO ZA MOŠKE, ŽENSKE ALI OTROKE

LOUIS MAJER
Shoe Store

6408-6410 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

Phone: EXpress 0564

Člani slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

JOHN ASSEG—23550 Chardon Rd.

HOLMES AVE. MARKET—15638 Holmes Ave.

JOHN DOLENC—573 E. 140th St.

PAUL CLAPACS—19300 Shawnee Ave.

JOE JANES—632 E. 222nd St.

JOE JANZEVICH—19131 S. Lakeshore Blvd.

JOHN KAUSEK—19513 Kewanee Ave.

LEO KAUSEK—15708 Saranac Rd.

FRANK KASTELIC—19048 Shawnee Ave.

JOE KUHAR—383 E. 156th St.

JOE METLIKA—20251 Tracy Ave.

KUHAR IN VRANEZA—315 E. 156th St.

LOUIS OSWALD—17205 Grovewood Ave.

žele vsem svojim odjemalcem

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO**
ter se priporočajo za naklonjenost

JOE PETRICH—26594 Lakeshore Blvd.

LUDWIG RADDELL—111 E. 196th St.

VICTOR SAYE—16016 Parkgrove Ave.

JOE SETINA—777 E. 185th St.

JOHN SKOF—1170 E. 174th St.

JOE SISKOVICH—15804 Waterloo Rd.

JOHN SIVEC—17931 Neff Rd.

SOBER AND MODIC—544 E. 152nd St.

MRS. ANNA TOMAZIC—16821 Grovewood Ave.

WALTER CLAUSEN—16226 Arcade Ave.

LOUIS URBAS JR.—17305 Grovewood Ave.

LOUIS URBAS SR.—23430 Chardon Rd.

ANDREW VICIC—485 E. 260 St.

JOHN VIDENSEK—486 E. 152nd St.

Kaj veste o vremenu

Milijone ljudi v naši Ameriki prebira dnevno časopisje in majo jih je med njimi, ki bi ne pogledal navadno na prvo stran, kaščno vreme bo jutri. Imamo državne vremenske postaje po velikih mestih in raznih važnih točkah naših držav, potem ima pa še slednje mesto svojega posebnega "vremenskega preročka", ki napoveduje z večjim ali manjšim uspehom vreme za jutri. Kadar je tako, kot je pisal, pravimo navadno: "Danes je pa uganil." V nasprotnem slučaju mu velikodušno odpustimo, kerčo: se je pač zmotil.

Mi rabimo izraze uganiti in zmotiti se, ker smo bili v starem kraju navajeni poslušati vremenska preročanja starih mož in žen, ki so res ugalili. Največkrat je še uganil tisti, ki je sam rekel: jutri bo drugo vreme. In bilo je po navadi drugo, ker je v resnicu vsak dan drugo. Ni dveh dni, ki bi bila povsem enaka.

Ampak v Ameriki niso tisti, ki napovedujejo, nobeni preroči, pač pa resni znanstveniki. Oni ne gledajo na oblake, še manj na revmatične ljudi, ki tako vedejo o vsem vremenskih izpreamembah. Oni so v brzjavni zvezzi z vsemi vremenskimi postajami na naših državah. Če se začne kje na severu — zapadna krajina, ki gre proti vzhodu z hitrostjo petdeset milj, potem pokrije ta v dvajset štiri urah tisoč dvesto milj. Imamo brzjav, v primeri s katerim je najhujši vihar čisto počasen polž, kajti elektrika ne rabi niti pol minute od enega pa do drugega konca naših držav.

Vremenski "prerok" torej izvede, od kogda gre vihar, koliko pokrije na uro in kako daleč sega. Ni mu treba potem kot preračunati, kdaj bo v tem ali oprem mestu. In tako se vselej zgodijo, če ne pridejo medtem nepriskakovano drugi vetrovi ali močni zračni tokovi, ki smer viharja večkrat obrnejo.

Imamo zopet gotove vetrove, kateri prinašajo lepo vreme, kot je postavim sever, drugi pa skoraj vselej dež, ali pa vsaj oblačno. Posebna mapa, ki jo izdaja vremenski urad, kaže tok vetrov vsak dan. S temi in drugimi znanstvenimi pripomočki po vremenski "prerok" z gostonostjo, kakšno vreme bo. Če ni vselej tako, so vzroki nenačne izpreamemb, nepriskakovani zračni tokovi.

Da govorimo v Ameriki toliko o vremenu, je vrok ta, ker imajo naše države bolj čudno vreme, kakor katera koli druga skupina na svetu. Vzemimo samo obalo naše Kalifornije. Tam je luka pri luki in v eni in isti deželi imamo najbolj vročo

točko na zemlji, največ snega in najprijetnejše podnebje. Na severo-zapadni strani naših držav je največ dežja, na drugi strani v New England je pa najbolj viharno, megleno in ima več takozvanih mrzlih valov kot kateri koli drugi kraj.

Najbolj mrzel kraj v naših državah je Poplar, Montana, kjer pride včasih topomer do 63 stopinj pod ničlo. Doli v južni Kaliforniji je znana mrtva dolina — Death Valley — in v nji Greenland Ranch. Tam pripelza na vroč dan živo srebro do 134 stopinj v senci. Če bi topomer prišel tako visoko v krajih, kjer je več vlage v zraku, bi pomrla velike večina vsaj desetkrat toliko kot v okoli Cleveland.

Najbolj megljeni kraj so po državi Maine kjer imajo v letu povprečno 1600 ur meglo. Tudi San Francisco ima precej megle, vendar pa znaša povprečno število ur na leto le enajst sto.

Obala New Engandije je najbolj viharna. Okolina Velikih jezer pa najbolj vetrovna. Chicago je znano kot vetrovno mesto. Če bi vzel povprečne vetrove za dobo enega leta, tedaj najdemo v Chicagu po šestnajst milj vetrov na uro skozi vse leto. Povprečnih vetrov je v Virginiji le po štiri milje na uro.

St. Paul v Minnesoti ima čast, da je izkazalo največjo hitrost vetrov, namreč 102 milj na uro za dobo petih minut. Eden izmed najhujših tornadov v zgodovini Amerike, je zadel mesti St. Louis na 27. maja leta 1896, kjer je hitrost viharja presegala hitrost krogle iz puške.

Ali ste že kdaj govorili s stariimi naseljeniki glede vremena na naših državah? Če greste v Minnesoto, vam bodo pravili, da so bili takih zim, kot so bile nekdaj. Greste v Chicago, Cleveland, v Pensylvanijski ali v New York, povsod slišite, da ni več takega mraza, kot je bil nekdaj. Mi pa imamo uradne zapiske za več kot petdeset let in ti kažejo, da se ni izprenimo podnebje.

POZOR, LOŽANI IN V OKOLICI

Napravljajmo moje posestvo, ki je med Viševkom in Eejerjem. Hija in vrt z dobrim sadnim drejem, nekaj gozda, prostor v gnajni, gozd v gnajni, 4 mlive v meri 88 or. Vse skupaj je cenjeno na vrednost 120 tisoč dinarjev. To je v ameriškem denarju \$2.200. Jaz podpisana posnemica tega premoženja bi rada prodala kakemu kupcu tukaj v Ameriki, ki bi hotel kupiti za svoje v domovini. Po dogovoru dam tudi malo ceneje. Prosim pišite še za več pojasnil.

MARGARET GRIMSICH,
290 E. Huston St.,
Barberton, O.

**NORWOOD
SHOE REPAIR**
1191 NORWOOD ROAD
Vesele božične in novotetne
praznike želimo vsem!

CARDINAL DRUG CO.
746 EAST 152nd ST. — GL 5647
ZDRAVNIŠKE PREDPISE IZPOLNIMO NATANCNO
IN TOČNO
Pri nas si tudi lahko nabavite kozmetične in druge lekarne predmete ter razna darila
Vesele božične in novotetne praznike želimo vsem!

ADDISON SHADE CO.
1313 ADDISON ROAD — EX 6797
BENESKI ZASTORI — OKENSKI ZASTORI IN
ZIMSKA OKNA
"An Eyeful for a Trifle"
Naredimo po meri — Proračune damo brezplačno.
Želimo vsem veselne božične in novotetne praznike!

OLGA'S FOOD SHOP
9711 EUCLID AVENUE
Na naši trgovini si boste vedno lahko nabavili razno meso
za sendviče, grocerijo in pecivo.
Želimo vsem veselne božične in novotetne praznike!

Oblak Furniture
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

GARY'S SHOES
6904 ST. CLAIR AVE.

PRIZAJNA POSTREŽBA — NAJBOLJE BLAGO

**Zelimo vsem veselne božične praznike in
srečno novo leto!**

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

CALCINATOR

Automatic DISPOSAL UNIT

**GAS
ODORLESS
ECONOMICAL
SANITARY
MODERN**

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL

SANITARY

MODERN

See this new, completely automatic, on-the-spot refuse disposal unit. Takes garbage and other household waste, paper wrapped, wet or dry. Dehydrates wet material—consumes it to useful fertilizer ash. Handsome, compact, easily installed in kitchen, basement or utility room. Come in today!

GAS

ODORLESS

ECONOMICAL</p